

>>

blematieken van alle kerkfabrieken. Bij het opstellen van de adviezen en het opvolgen van de boekhoudkundige problemen verloopt alles naar wens. Het aantal probleemdosiers blijft beperkt. Daarbij moet ik ook wel vermelden dat de centrale besturen heel vaak veel problemen vooraf neutraliseren. Op die manier komen de dossiers nagenoeg steeds in bijzonder fatsoenlijke staat tot bij ons. Ook de beschikbaarheid van moderne boekhoudtoepassingen is ontegensprekelijk een bevorderlijke factor ...

De handgeschreven documenten die we – zij het uitzonderlijk – nog steeds ontvangen, bezorgen ons vaak wat extra puzzelwerk.

RK: Bestaat er eigenlijk nog zoiets als een onderlinge verbondenheid tussen de kerkfabrieken in Vlaanderen, Wallonië en Brussel?

Ilse Smets: Voor de kerkfabrieken zijn wij momenteel de enige bindingsfactor; alle activiteiten, opleidingen, informatiesessies en dergelijke meer, volgen de logica

van de territoriale breuk tussen de gewesten ...

RK: Voor investeringen merkt men vaak dat de kerkfabrieken niet altijd even enthousiast de handschoen opnemen, vaak uit een – logisch – gebrek aan ervaring. Hoe zien jullie de toekomst in dit opzicht tegemoet?

Geert Cloet: We prijzen ons gelukkig dat veel centrale besturen al gericht uitgebalanceerd worden met mensen die over specifieke

competenties in de relevante kennisdomeinen beschikken. Daarnaast proberen we ook zelf de nodige ondersteuning te bieden voor grote dossiers. We hopen in de toekomst onze dienstverlening in die zin sterker te oriënteren, zeker voor subsidieaanvragen, overheidsopdrachten en andere juridisch complexe aangelegenheden. Voor specifieke dossiers kunnen we verder ook rekenen op de expertise van onder meer het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC).

Monumentenwacht: één jaar later

In de Religiokrant van april 2012 stonden we al even stil bij het meerjarenonderhoudsplan. Deze dienstverlening van Monumentenwacht is ondertussen in de vier windstreken meer dan bekend. We vroegen ons af hoe de dienstverlening geëvolueerd is en wat de resultaten zijn van de meerjarenonderhoudsplannen.

Manoëlle Verbeeck (Adviseur Meerjarenonderhoudsplanning): "Ik ben altijd trots op onze organisatie als ik ergens kom en zie dat het gebouw goed onderhouden wordt en dat de aanbevelingen van onze Monumentenwachters worden opgevolgd."

Religiokrant: Hoe zijn de zaken geëvolueerd sinds april 2012? Tonen de kerkfabrieken meer interesse in het aanbod van Monumentenwacht?

Manoëlle Verbeeck: Monumentenwacht zit sinds de opstart 20 jaar geleden nog steeds in de lift. Jaarlijks groeit het ledenaantal met ongeveer 200 nieuwe

te inspecteren gebouwen. In totaal zijn er 3168 aangesloten leden, goed voor 6164 gebouwen. Eind 2012 waren er ongeveer 1270 kerkfabrieken lid van Monumentenwacht. Een stijging van 62 abonnees in vergelijking met vorig jaar. Specifiek voor de dienst meerjarenonderhoudsplanung en kostenraming mogen we spreken van een

exponentiële stijging. Veel kerkfabrieken dienden vorig jaar gelijktijdig een aanvraag in, met het oog op het verplichte in te dienen meerjarenplan 2014-2019, waardoor er tijdelijk een wachtlijst ontstaan is.

RK: Merken jullie in vergelijking met vroeger ook een veranderde houding ten opzichte van meerjarenplanning? Bijvoorbeeld in de opwaardering van onderhoud tegenover "remediërende" ingrepen?

Manoëlle Verbeeck: Het is op dit moment nog te vroeg om evoluties vast te stellen. Wat we wel opmerken: in de huidige economische tijden willen de kerkfabrieken de middelen die zij ter beschikking hebben op een bewuste en gerichte manier inzetten. Er is duidelijk oor naar een aanpak via kleine wederkerende onderhoudswerken in plaats van grote herstelwerken. Een gefaseerde aanpak geniet de voorkeur boven één totaalproject.

RK: Hoe verhoudt de rol van Monumentenwacht zich ten opzicht van de expertise die een gemeente gewoonlijk biedt?

Manoëlle Verbeeck: De sterkte van Monumentenwacht is in de eerste plaats de onafhankelijke adviserende rol ten dienste van de eigenaar en beheerder. De klemtoon ligt op preventief onderhoud. De monitoring en indien nodig de uitvoering van gerichte preventieve maatregelen

doet erger voorkomen. Daarnaast is er in de loop der jaren sterk ingezet op de uitbouw van expertise. Zo hebben we ook voor verschillende materialen en schadegevallen ondertussen specialisten in huis. Eigen aan de monumentenwachters is dat zij tijdens hun inspectie op vaak onbereikbare plaatsen komen. Via uitgewerkte inspectietechnieken kan een volledige inspectie van een gebouw plaatsvinden, wat resulteert in een uitgebreid statusrapport met aanbevelingen. Deze aanbevelingen zijn de basis voor het meerjarenonderhoudsplan: zij worden er verder in uitgewerkt en geraamd.

RK: Krijgen jullie zelf ook vragen van gemeenten om de kerkfabrieken te helpen of zijn het eerder de kerkfabrieken zelf die bij jullie aankloppen?

Manoëlle Verbeeck: Ook gemeenten en centrale kerkbesturen vinden de weg naar ons. De onafhankelijke rapporten kunnen als basis dienen om de prioriteiten en de noden van de verschillende kerkfabrieken op elkaar af te stemmen, of om keuzes te maken naar een investering voor een bepaalde periode.

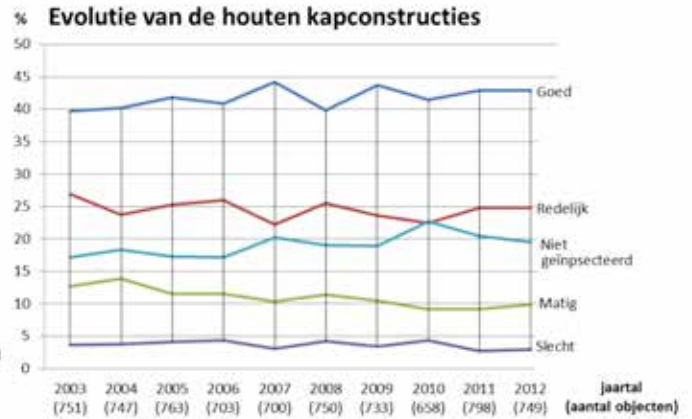
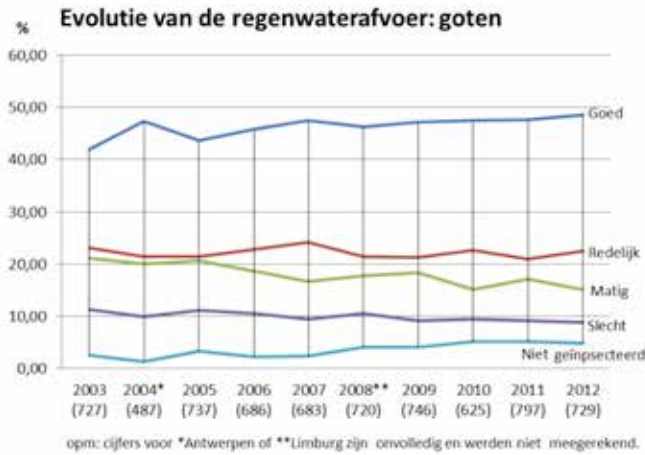
RK: Welke rol vervullen jullie bij grote restauratieprojecten?

Manoëlle Verbeeck: Er bestaat een groot onderscheid tussen de zaken die louter als 'preventief onderhoud' worden gezien en ingrijpende aanpassingen aan

>>

>>

De drie vermelde preventieve zorgmaatregelen zijn zeer bepalend voor de levensduur van het kerkgebouw en bovendien op lange termijn kostenbesparend. Enkele cijfers:

De bovenstaande gegevens zijn interpretaties van Monumentenwacht. De cijfers moeten dan ook bekeken worden als een goede indicator, maar niet als 'de' objectieve waarde van de toestand van het gebouw. Meer informatie op www.monumentenwacht.be.

bestaande structuren. Monumentenwacht tracht als organisatie preventief onderhoud te stimuleren. Ingrijpende aanpassingen worden, in navolging van het Charter van Venetië uit 1964, in het internationaal erfgoedveld zo veel mogelijk geweerd. In Vlaanderen spreekt het Agentschap Onroerend Erfgoed zich uit over restauratieve ingrepen. Zodra onderhoudswerken niet meer voldoende zijn voor de goede instandhouding van het gebouw verwijzen wij onze abonnees door naar restauratie-architecten en het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Van kelder tot zolder

RK: Wat is de top drie van risico-elementen voor mensen die geen onderhoudsplan hebben?

Manoëlle Verbeeck: Wat bijna standaard in elk document wordt opgenomen, is de tijdige reiniging van goten en afvoerpijpen. Bij verstopping zoekt het water steeds een andere weg en kan het bijzonder veel schade aanrichten. Water kan bv. een weg zoeken over het hout van de goot, met houtverrotting als gevolg. Ook kan het water via de muur zijn weg zoeken, wat kan leiden tot uitgespoeld voegwerk, mosvorming en waterinfiltraties. Bovendien blijven bij het niet reinigen van goten bepaalde gebreken onzichtbaar. Ik denk dan aan een losse lasnaad van een goot bijvoorbeeld. Ook niet onbelangrijk: vuil in de goten houdt vocht vast waardoor het materiaal van de goot sneller zal ververen. Wij raden ook steeds aan om gelijktijdig met de reiniging van de

goten ook de toestand van de daken te controleren. Een lek in het dak kan uiteraard ook grote gevolgen hebben voor het interieur. Het dak en de goten fungeren als een paraplu voor het hele gebouw en het is uiterst belangrijk voor de instandhouding van het gebouw dat die in orde zijn.

Het tweede risico-element is het niet tijdig schilderen van houten en metalen elementen van het exterieur. Een onderhoudsschilderbeurt moet toch om de 4 à 6 jaar plaatsvinden, afhankelijk van het type verf, de oriëntatie en de beschutting van het element. Als houtwerk onvoldoende beschermd is, loopt men het risico houtrot te krijgen. Na verloop van tijd is het vernieuwen van het houtwerk dan bijna de enige en kostelijke oplossing.

Metalen onderdelen die onvoldoende beschermd zijn, kunnen roesten en in een latere fase steenschade veroorzaken ter hoogte van de verankering van het metalen element.

Een derde veel voorkomend risico-element is duivenoverlast. Het is uiterst belangrijk te vermijden dat duiven het gebouw kunnen binnendringen of zich op het gebouw kunnen nestelen. Duiven brengen een enorme vervuiling met zich mee die de materialen aantast en bovendien ongezond is voor de mens. Ook zorgen nestelende duiven, bijvoorbeeld in goten, regelmatig voor verstoppingen zowel in de goot als in de afvoerpijpen. Hun nestmateriaal op zolders is bovendien ook erg brandgevaarlijk.

Inrichten van Kerken

Bij restauratie, renovatie en nieuwbouw

www.pimvandijkdesigns.nl tel: +31 575-528803